YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
29 päivänä tammikuuta 2004 *

Asiassa C-218/02,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään aluksi T. F. Cusack ja sittemmin X. Lewis, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään K. Manji,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom (EYVL L 159, s. 1) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut koko alueellaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai joka tapauksessa koska se ei ole ilmoittanut niistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: C. W. A. Timmermans (esittelevä tuomari), joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit A. La Pergola ja S. von Bahr,

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EA 141 artiklan toisen kohdan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.6.2002 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom (EYVL L 159, s. 1; jäljempänä direktiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut koko alueellaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai joka tapauksessa koska se ei ole ilmoittanut niistä komissiolle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euratomin perustamissopimus

2 EA 2 artiklan b alakohdan mukaan yhteisö laatii Euratomin perustamissopimuksessa määrätyin edellytyksin "yhtenäiset turvallisuusmääräykset väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi sekä huolehtii niiden noudattamisesta".

3 Tässä tarkoituksessa EA 30 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään muun muassa, että yhteisössä vahvistetaan "perusnormit väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta".

4 Tämän artiklan toisen kohdan mukaan ilmaisulla "perusnormit" tarkoitetaan

"a) riittävän turvallisuuden kannalta suurimpia sallittuja annoksia;

b) suurimpia sallittuja säteilyaltistus- ja kontaminaatioasteita;

c) työntekijöiden terveydentilan tarkkailua koskevia pääperiaatteita".

5 EA 31 artiklassa määritetään mainittujen perusnormien laatimista ja antamista koskeva menettely, kun taas EA 32 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään mahdollisuudesta tarkistaa tai ajanmukaistaa näitä normeja komission tai jäsenvaltion pyynnöstä kyseisessä 31 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

6 Lopuksi EA 33 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot antavat tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset vahvistettujen perusnormien noudattamisen varmistamiseksi sekä toteuttavat tarvittavat toimenpiteet opetuksen, koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta.

Komissio antaa tarpeelliset suositukset jäsenvaltioissa sovellettavien määräysten yhdenmukaistamisen varmistamiseksi.

Tätä varten jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedoksi kaikki tämän sopimuksen voimaan tullessa sovellettavat määräykset sekä myöhemmät ehdotukset tällaisiksi määräyksiksi.

Komission on annettava mahdolliset suositukset määräyksiä koskevista ehdotuksista kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ehdotukset on toimitettu sille tiedoksi."

Direktiivi

7 Direktiivin, joka on annettu Euratomin perustamissopimuksen 31 ja 32 artiklan perusteella, tarkoituksena on tarkistaa olemassa olevia perusnormeja ottaen huomioon säteilysuojelua koskevan tieteellisen tietämyksen kehitys. Kuten direktiivin yhdeksännen perustelukappaleen sanamuodosta itsestään ilmenee, direktiivissä säädetään muun muassa siitä, että jäsenvaltioiden on saatettava tietyt toiminnot, joihin liittyy ionisoivan säteilyn aiheuttama vaara, ilmoitus- ja ennakkolupajärjestelmän alaisiksi tai kiellettävä tietyt toiminnot. Direktiivin neljännessätoista perustelukappaleessa näitä samoja valtioita kehotetaan vahvistamaan keskinäistä yhteistyötään ja yhteistyötä kolmansien maiden kanssa valmistautuakseen mahdollisiin säteilyhätätilanteisiin ja edistääkseen tällaisten tilanteiden hallintaa helpommin, jos tällainen tilanne sattuisi.

8 Siltä osin kuin on kyse direktiivin saattamisesta osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, sen 55 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset 13 päivään toukokuuta 2000 mennessä. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

— —

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tärkeimmät kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset säädökset, jotka ne antavat tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä."

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

9 Brittiläiset viranomaiset toimittivat komissiolle 20.12.1999 ja 17.5.2000 päivätyillä kirjeillä kolme asiakirjaa, joilla direktiivi on tarkoitus saattaa osaksi kansallista oikeusjärjestystä ja jotka ovat Ionizing Radiations Regulations 1999 (England and Wales), Radioactive Substances (Basic Safety Standards) (Scotland) Regulations 2000 ja Radioactive Substances (Basic Safety Standards) (Scotland) Direction 2000.

10 Komissio aloitti kuitenkin EA 141 artiklassa määrätyn menettelyn, koska se katsoi näitä asiakirjoja arvioituaan, että direktiiviä ei ollut täysin saatettu säädetyssä määräajassa osaksi kansallista oikeusjärjestystä, koska yhtäältä sille toimitetuilla täytäntöönpanotoimilla ei katettu kaikkia direktiivin säännöksiä, muun muassa sen 38 artiklaa, joka koskee muun muassa toimintapätevyyden myöntämistä annosmittauspalveluille, sen 42 artiklaa, joka koskee lentohenkilöstön suojelemista ja sen 48–53 artiklaa, jotka koskevat interventioita säteilyhätätilanteissa tai jatkuvan säteilyaltistuksen tilanteessa, ja koska toisaalta kyseisiä säädöksiä ei sovelleta Pohjois-Irlannissa ja Gibraltarilla. Kehotettuaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa esittämään huomautuksensa, komissio antoi 9.2.2001 perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä jäsenvaltiota toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiannosta.

11 Brittiläiset viranomaiset toimittivat komissiolle oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn aikana useita täydentäviä direktiivin täytäntöönpanotoimia, joiden mukana oli muun muassa toimenpiteet, jotka koskivat lentohenkilöstön suojelemista ja säteilyhätätilanteita sekä direktiivin täytäntöönpanoa Pohjois-Irlannissa, mutta yhdessäkään näistä ei täytäntöönpantu direktiiviä Gibraltarilla. Komissiolla oli kesäkuussa 2002 hallussaan tältä osin vain kaksi asiakirjaa, jotka brittiläiset viranomaiset olivat toimittaneet 30.4.2001, eli Ionizing Radiation Regulationsia (2001) koskeva ehdotus ja Radiation (Emergency Preparedness and Public Information) Regulationsia (2001) koskeva ehdotus.

12 Näin ollen komissio päätti nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen, koska se katsoi, että näillä toimenpiteillä toteutettiin direktiivin täytäntöönpano ainoastaan osittain sen vuoksi, että niitä ei sovellettu Yhdistyneen kuningaskunnan koko alueelle.

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen

13 Riittää, kun todetaan, että Yhdistynyt kuningaskunta ei kiistä, että perustellussa lausunnossa vahvistetun määräajan päättyessä se ei ollut vielä saattanut voimaan tarpeellisia toimenpiteitä direktiivin täytäntöönpanemiseksi Gibraltarilla.

14 Näin ollen, koska tämä määräaika on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ratkaiseva arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan (ks. mm. asia C-173/01, komissio v. Kreikka, tuomio 4.7.2002, Kok. 2002, s. I-6129, 7 kohta ja asia C-483/01, komissio v. Ranska, tuomio 15.5.2003, Kok. 2003, s. I-4961, 22 kohta), on katsottava, että komission kanne on perusteltu.

15 Näin ollen on todettava, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut koko alueellaan säädetyssä määräajassa sen noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

16 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Yhdistyneen kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska Yhdistynyt kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut säädetyssä määräajassa tämän direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.**

2) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Timmermans La Pergola von Bahr

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä tammikuuta 2004.

R. Grass V. Skouris

kirjaaja presidentti